

28.10.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**28 Ekim 2022
Cuma**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

28 Ekim 2022 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Çanakkale İlinde Bulunan ve Ekli Listede İsmi Belirtilen Yerde Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6307)
- Konya İli, Karatay İlçesinde Bulunan Bazı Yerlerde Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6308)
- Konya İli, Kadınhanı İlçesinde Bulunan Bazı Yerlerde Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6309)
- Mersin İli, Bozyazı İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Bozyazı Melenia Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6310)
- İstanbul İli, Beykoz İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Akbaba ve Dereseki Mahalleleri Etabı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Bazı Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6311)
- İstanbul İli, Beykoz İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Elmalı ve Örnekköy Mahalleleri Etabı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Bazı Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6312)
- Hatay İli, Kırıkhan İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Gölbaşı Gölü Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6313)
- Bursa İli, Osmangazi İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Taşınmazların Osmangazi Meydanı Projesi Kapsamında Osmangazi Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6314)
- Yozgat-Sorgun Araplı Göleti İkmal Projesinin Gerçekleştirilmesi Amacıyla Bazı Taşınmazların Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6315)
- 154 kV Denizli RES-Denizli Batı TM Enerji İletim Hattı Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6316)

YÖNETMELİKLER

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yapı Malzemeleri Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği
- Millî Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarında Görevli Devlet Memurlarının Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

- İzmir Tınaztepe Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi İklim Değişikliği ve Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetlerinde Çalışacak Denetim Elemanlarının Görevlendirilmesinde Esas Alınan Temel Kriterlere Dair Tebliğ (Tebliğ No: YİG/2011-6)'in Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ
- Yapı Malzemelerinin Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (2004-5)'in Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ

Tahıl anlaşmasının yenilenmesinde kritik tarih

Rusya, tahıl anlaşmasının uzatılıp uzatılmamasına 18 Kasım'a kadar karar verecek.

Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, tahıl anlaşmasının uzatılması konusunda 18 Kasım'a kadar mevcut verilerden yola çıkarak karar vereceklerini söyledi.

Zaharova, başkent Moskova'da düzenlediği haftalık basın toplantısında güncel konulara dair açıklamalarda bulundu.

Ukrayna'dan tahıl ihracatına yönelik yapılan anlaşmaya değinen Zaharova, bu anlaşmanın Rus tahıl ve gübrelerinin sevkiyatı ile ilgili kısmının uygulanmadığına işaret etti. Zaharova, "Bu konuda sonuçları göremiyoruz. Bu bir gerçek. Bu durum bizim için uygun değil. Bunu tüm düzeylerde dile getirmiştik. Anlaşma paket şeklinde yapıldı ve tüm kısımların uygulanması gerekiyor." dedi.

Zaharova, "Burada, anlaşma kapsamında ihtiyacı olan ülkelere tedarik etmekten mutluluk duyacağımız Rus gıda ve gübreleri söz konusudur. Belirli bankalardaki hesaplar bloke edilmiş durumda ve bu nedenle ödeme yapılamıyor. Bu, Batı'nın yaptırımları yüzünden oldu. Ödeme yapılsaydı ürünleri sevk edebilirdik. Ancak bu gerçekleşmiyor." şeklinde konuştu.

Tahıl anlaşması süresinin kasım ayında sona ereceğine dikkati çeken Zaharova, bu anlaşmanın uzatılıp uzatılmamasıyla ilgili, "Bu konuda, 18 Kasım'a kadar var olan verilerden yola çıkarak karar vereceğiz." ifadesini kullandı.

Türk-İş gıda enflasyonu rekor tazeledi

Türk-İş Araştırması'nın 2022 Ekim ayı sonucuna göre; açlık sınırı 7,425 TL'ye, yoksulluk sınırı 24,185 TL'ye yükseldi. Mutfak enflasyonu aylık yüzde 2,48 arttı, son 12 aylık mutfak enflasyonu da yüzde 134,77 oranında artarak rekor tazeledi.

Türk-İş'in Ekim ayı 'Açlık ve Yoksulluk Sınırı' Araştırması'na göre, mutfak enflasyonu aylık yüzde 2,48, son 12 aylık yüzde 134,77 oranında arttı.

Açlık sınırı 7,425 TL'ye yükseldi. Açlık sınırı böylece asgari ücretin 1,925 TL üzerinde oldu. Yoksulluk sınırı da 24,185 TL'ye yükseldi.

Bekar bir çalışanın aylık yaşama maliyeti 9,706 TL'ye ulaştı.

Raporda "TÜRK-İŞ çalışmasının ortaya koyduğu gibi, bilhassa son bir yıl içinde aşırı yükselen gıda fiyatları bireyleri ve aileleri çok olumsuz etkiledi. Gıda fiyatlarının artmasında öncelikle yetersiz üretimin olması, tarımsal üretim girdilerinde maliyet artışları ile üretim, tedarik ve satış zinciri içerisinde orantısız fiyat değişimleri önemli rol oynadı." ifadesine yer verildi.

Rapora göre Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin "gıda için" yapması gereken asgari harcama tutarındaki artış bir önceki aya göre yüzde 2,48 oranında gerçekleşti. On aylık değişim oranı yüzde 81,19 oldu. Son on iki ay itibariyle artış oranı ise yüzde 134,77 olarak hesaplandı.

Kırmızı etin tadını kaçıran oyun!

Kırmızı et fiyatları cep yakarken, Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Başkanı Nihat Çelik, ete yüzde 35 zam gerektiği açıklamalarına tepki gösterdi. Çelik, bazı mezbahalarda karkas ete yüksek tazyikli su sıkılarak ağırlığının artırıldığını iddia etti.

Kırmızı et fiyatları cep yakarken, fiyat artışı talepleri tepki topladı. Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Başkanı Nihat Çelik, ete yüzde 35 zam gerektiğine dair açıklamalara dair konuştu.

Ette fiyat artışına ihtiyacın olmadığını kaydeden Nihat Çelik, "Böyle açıklamalar yapanların kimin değirmenine su taşıdığı araştırılmalı. Bütün lobiler birleşmiş; tedarikçi ve satıcılar beraber çalışıp, gıdayı çok yüksek kârlarla satıyorlar" diyen Çelik, yem ile birlikte tüm gıda ürünlerine taban ve tavan fiyat uygulaması istedi.

'ETE SU KATIYORLAR'

Hürriyet'ten Aysel Alp'in haberine göre; Bazı mezbahalarda karkas ete yüksek tazyikli su sıkılarak ete su katıldığını da iddia eden Çelik, "Bu yolla etin ağırlığı artırılıyor, tadı da kaçıyor. Helale haram katanlara dur denmeli" dedi.

'serbest piyasanın eline bırakılmamalı'

Başkan Çelik, temel gıda ürünlerinde fahiş kâr hırsının durdurulması için taban ve tavan fiyat belirlenmesi gerektiğini söyleyerek şöyle devam etti:

Market reyonlarındaki etiketler her gün güncelleniyor. Bütün lobiler birleşmiş. Tedarikçi ve satıcılar, beraber çalışıyor. Devletimiz bu fırsatçılara imkân tanımamalı.

Çok sayıda firma süt üretiyor, hepsinin içindeki inek sütü ama biri 14 liraya, diğeri 22 liraya öteki 26 liraya satıyor. Buna müdahale edilmeli. Örneğin bir kilo tereyağı ortalama 100 liraya satılırken, süzme peynirin nasıl olup da 95 liraya satılabildiğini biri açıklamalı.

Gıda komitesi bilimsel olarak üretim maliyetlerini ortaya koyup, market rafındaki satış fiyatıyla karşılaştırılmalı. Temel gıda ürünlerinde üreticinin de tüketicinin de kaderi serbest piyasanın eline bırakılmamalı. Hem yemde hem de temel gıda ürünlerinde taban ve tavan fiyatlar belirlenmeli. Ürünün üreticinin elinden çıkan maliyeti ve rafa gidene kadarki maliyetin bir tablosu çıkarılmalı. Tabloya göre kâr payı incelenmeli. Örneğin, yüzde 50 kâr payı yerine yüzde 250 yazan markete cezai işlem yapılmalı."

60 yıllık hayal gerçek oluyor

Türkiye'nin 'Devrim' ile başlayan yerli otomobil hayali sonunda gerçekleşiyor. TOGG, Gemlik tesisinin açılışını 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda yapıyor. 4 bine yakın kişinin katılacağı açılıştan 5 ay sonra ilk model C-SUV fabrikanın üretim bantlarından inecek ve Türkiye'de satışa sunulacak. Hedef 2030'a kadar 5 farklı gövde tipinde 1 milyon adet tamamen elektrikli otomobil üretmek.

1961 yılındaki ilk Yerli Otomobil girişimi 'Devrim'den 60 yıl sonra, Türkiye'nin otomobil üretme hayalinde önemli bir kilometre taşı geride kalıyor. 2018 yılında Türkiye'nin otomobilini üretmek hedefiyle resmen kurulan TOGG'un Gemlik'te bulunan tesisi, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla açılıyor. Aılışla birlikte bugüne kadar prototip atölyesinde üretilerek çeşitli yol testleri yapılan TOGG'un C-SUV modeli seri üretime tamamen hazır hale gelecek. Hemen ardından ise C-SUV yollara çıkmaya hazır olduğunu belgelemek üzere akredite test merkezlerine gönderilecek.

Yaklaşık 5 ay sürecek homologasyon testlerinin ardından onay belgelerini alacak TOGG, Mart 2023 itibarıyla Türkiye'de satışa sunulacak. İşte 29 Ekim Cumartesi günü açılacak Gemlik tesisi ve yaklaşık 5 ay sonra bu tesiste üretilerek satılacak olan C-SUV'un tüm detayları...

160 ADET ROBOT ÇALIŞACAK

TOGG'un Bursa'nın Gemlik ilçesinde bulunan tesisi 1.2 milyon metrekare alan üzerine kuruldu. Tesiste üretilecek olan ilk model C-SUV'un deneme üretimleri robotlar aracılığıyla yapıldı. Fabrikada 160 adet robot bulunurken, istihdam sayısı üretim adedine göre her geçen yıl artacak. Gemlik tesisi, 2030 yılına kadar yıllık 175 bin adetlik kapasiteye ulaşmasıyla 4 bin 300 kişiyi istihdam edecek. Mart 2023'te satışa çıkacak C-SUV'un ardından 2025 yılında C segmentindeki tamamen elektrikli Sedan satışa sunulacak. Bu modeli sırasıyla C-Hatchback, B-SUV ve C-MPV modelleri takip edecek.

BATARYALAR FABRİKANIN YANINDA ÜRETİLECEK

SADECE elektrikli otomobil üretecek TOGG, batarya modülü ve paketin üretiminin Türkiye'de yapılması için dünyanın önde gelen üreticilerinden Farasis ile işbirliği gerçekleştirdi. İki şirket ortaklığında kurulan Siro'nun yine Gemlik ilçesinde faaliyete geçireceği batarya hücresi ve modül üretimi tesisi, yaklaşık 2 bin 200 kişilik istihdam sağlayacak. Fabrikanın inşası şu anda devam ediyor ve 2023 yılında tamamlanması planlanıyor. Öte yandan TOGG'un batarya üretimindeki ortağı Farasis, Çin'in en büyük sekizinci pil üreticisi olarak dikkatleri çekiyor. Bu şirket, Geely, Mercedes-Benz gibi dünya devlerine de pil tedariki sağlıyor.

Dış ticaret açığında yüzde 268 artış

Türkiye'nin dış ticaret açığı eylülde yüzde 268,1 artarak 9 milyar 595 milyon dolara yükseldi. Öncü rakamlara göre eylül ayında dış ticaret açığı 10,4 milyar dolar olarak kaydedilmişti. 9 aylık ticaret açığı 83 milyar dolar olarak gerçekleşti.

TÜİK ve Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat eylülde bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,2 artarak 22 milyar 612 milyon dolar, ithalat yüzde 38,1 artarak 32 milyar 208 milyon dolar olarak gerçekleşti. Eylül ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 268,1 artarak 2 milyar 607 milyon dolardan, 9 milyar 595 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Eylül ayında yüzde 88,8 iken, 2022 Eylül ayında yüzde 70,2'ye geriledi. Öncü rakamlara göre eylül ayında dış ticaret açığı 10,4 milyar dolar olarak kaydedilmişti.

Çekirdek fazla 177 milyon dolar

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ihracat, 2022 Eylül ayında yüzde 4,4 artarak 19 milyar 901 milyon dolardan, 20 milyar 779 milyon dolara yükseldi. Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ithalat ise yüzde 10,9 artarak 18 milyar 571 milyon dolardan, 20 milyar 602 milyon dolara yükseldi. Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç dış ticaret fazlası eylül ayında 177 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret hacmi yüzde 7,6 artarak 41 milyar 381 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu ayda enerji ve altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 100,9 oldu.

9 aylık ticaret açığı 83 milyar dolar

28.10.2022

Genel ticaret sistemine göre ihracat 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 17 artarak 188 milyar 152 milyon dolar, ithalat yüzde 40,4 artarak 271 milyar 249 milyon dolar olarak gerçekleşti. Ocak-Eylül döneminde dış ticaret açığı yüzde 156,3 artarak 32 milyar 423 milyon dolardan, 83 milyar 97 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Ocak-Eylül döneminde yüzde 83,2 iken, 2022 yılının aynı döneminde yüzde 69,4'e geriledi.

TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu: Herhangi bir risk görmüyoruz

Yılın son enflasyon raporunu açıklayan Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, ne kur korumalı mevduatta, ne bankaların menkul kıymet tutma zorunluluğunda ne de enflasyonda herhangi bir risk görmediklerini dile getirdi.

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu yılın son enflasyon raporunu dün açıkladı. Kavcıoğlu, Merkez Bankası'nın üçüncü enflasyon raporunda olan yüzde 60,4 olan yılsonu enflasyon beklentisini 4.8 puanlık güncelleme ile yüzde 65,2'ye yükseltti. Piyasanın yüzde 70 ve üzeri seviyelerinde olan beklentilerinin altında kalan yılsonu beklentisini ithalat fiyatları ve gıda varsayımlarındaki güncellemeler 2.2 ve 0.9 puan yukarı çekti. Kavcıoğlu, rapor ve sonrasındaki soru cevap sırasında ne kur korumalı mevduat, ne bankaların makroihtiyati önlemlerle getirilen sabit menkul tutma zorunluluğunun ne de enflasyonun risk yaratmadığına işaret ederek özellikle bankacılık sektöründe risk olmadığını ve bunun konuşulmasını da doğru bulmadığını dile getirdi.

Enflasyonu üretimi artırarak düşürürüz

Rapor sunumunda büyüme, istihdam, sanayi üretimi konusundaki gelişmelere ve KOBİ kredilerindeki yükseliş ile cari fazla vermeyi hedefleyen Türkiye Ekonomi Modeli'ne işaret eden Kavcıoğlu, "Enflasyonu düşürmek amacıyla, yalnızca toplam talebi kısıtlayıcı politikalar uygulayarak, halihazırda arz yönlü baskılarla mücadele eden üreticilerin yatırım ve ihracat kapasitelerine zarar vermekten öteye gidemeyiz. Tam tersine, enflasyonun düşmesini üretimi destekleyerek ve üretim gücümüzü artırarak sağlayabiliriz" dedi.

Kavcıoğlu'nun gazeteci ve analistlerin sorularına yönelik yaptığı açıklamalar ve konu başlıkları şöyle şekillendi:

ENFLASYON: RAHAT OLUN HIZLA İSTEDİĞİMİZ NOKTAYA GELECEK

Enflasyon oluşumunu dünyadaki gelişmelere de bakarak değerlendirmek gerektiğini savunan Kavcıoğlu, şöyle konuştu: "Enflasyonu düşürmede tabii ki kendimizi çok başarılı sayamayız ama enflasyonun şu an yönetilmesi ve aşağı getirilmesi noktasında aldığımız kararlar ve uyguladığımız politikalar bizi başarılı kılacak. Bunun farkındayız, bütün kesimler için enflasyon varsa sorun vardır, burada başarıyı konuşmak da doğru değil. Böyle bir yaklaşımımız da söz konusu değil ama başarılı olmak için vatandaşımızın bu sıkıntılarını çok yakından takip ediyoruz, biliyoruz, hissediyoruz. En kısa sürede bunu çözerek vatandaşımızın daha müreffeh hissetmesini sağlayacak tedbirlerimizi alıyoruz, bunun sonucunu kısa sürede göreceğiz. Biz başarılı olacağımıza inanıyoruz, çalışmalarımızı yoğun bir şekilde sürdürüyoruz. Şu an yaşanan gelişmeler bunu göstermektedir. Halkımız da rahat olsun, sizler de rahat olun, enflasyon istediğimiz noktaya hızlı bir şekilde gelecek."

KKM: KURDAKİ İSTİKRARLA SONLANACAK

Kur Korumalı Mevduat (KKM) Sistemi'ne aktarılan kaynağın sorulması üzerine Kavcıoğlu, bankanın gelir-gider kalemlerini yıl içinde açıklamadığını, yıl sonunda bütün kalemlerini bilançolarında yayımlayacaklarını söyledi. Kavcıoğlu, sadece KKM değil, rezerv kaynaklarının diğer kalemlerinin güçlendirilmesiyle ilgili ödedikleri komisyonlar olduğunu, hepsini bir arada değerlendirmek gerektiğini kaydetti. Bu konuda bir şeyin gizlenmesi ya da saklanmasının söz konusu olmadığını savunan Kavcıoğlu, iki ay sonra bütün hesapların bankanın bilançosunda görüleceğini belirtti. Kavcıoğlu, kur korumalı mevduattan çıkışlara yönelik soru üzerine de kurdaki istikrarla kur korumalı mevduat uygulamasının bir şekilde sonlanacağı noktaya doğru gidileceğini söyledi. Kavcıoğlu, şu ifadeleri kullandı: "Türkiye'nin faiz oranları, sadece politika faizi değil, tahvil, DİBS, Hazine faizleri, kredi faizleri, mevduat faizleri hepsi politika faizine yakınsayarak son 5 yılın en düşük rakamları haline geldi. Kurla beraber sağlanan istikrarla beraber enflasyonun da geleceği yer yavaş yavaş görülmeye başlamıştır. Komple şekilde kurun istikrara kavuştuğu, enflasyon ve faizlerin düştüğü ortamda kur korumalıda kendiliğinden çıkış olacak. Kur korumaya girişler de çıkışlar da fazla oluyor. Çıkışların büyük kısmı dövize çıkmıyor. İnsanlar ve firmalar ihtiyaçlarını karşılamak için kendi dövizini kullanmak zorunda kaldığı için KKM'den çıkıyor. Onun dışında daha iyi getiri bulacaksa borsa ya da tahvil gibi gayrimenkul neyse dövizin dışında alternatif araması, başka yatırımlara gitmesi önemli gelişme. Herhangi bir risk görmüyoruz orada."

TÜRKİYE EKONOMİ MODELİ: HAZİNE 20 YILLIK BORÇLANMALI

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bugün "Türkiye Yüzyılı" vizyonunu paylaşacağını anımsatan Kavcıoğlu, şunları kaydetti: "Biz 100 yılı planlarken Türkiye'nin 10 yıllık senedini, 5 yıllık tahvilini almakta kimse endişe etmesin. Hazinesin 20 yıllık borçlanmaya çıkması gerektiğini düşünüyorum. Türkiye, artık

uyguladığı ekonomik modellerle, bugün değil gelecekteki tereddütleri de ortadan kaldırmak üzere. Uyguladığımız, üretim, yatırım ve istihdam politikası, en doğru politikalardan bir tanesi. Uyguladığımız politikada bir tereddüt yaşanmasını doğru bulmuyorum. Böyle şey de aldığımız tedbirlerle söz konusu değil. Bu alanda bir tereddüt yaşamaya gerek yok. Türkiye'nin buradan geri dönüşü de söz konusu değil. Türkiye artık çok doğru yolda ve doğru politikalar uygulayarak önünü görüyor, önündeki 100 yılı planlıyor. Tereddüdü olan arkadaşlar olabilir. Biz çok net şekilde inanarak uyguluyoruz, herkes inansın. Türkiye çok net şekilde planladı ve yürüyor. Sonuç almaya başladık."

FAİZ POLİTİKASI: ÜRETİMİ ARTIRICI GÖRMEK GEREKİYOR

Kavcıoğlu, seçim sürecine kadar yürütülecek faiz politikasına ilişkin soruya ise şu yanıtı verdi: "Faiz noktasında PPK metinlerinde bir öngörü yapıyoruz. Onun dışında faizle ilgili öngöründe bulunmamız doğru değil. Ne ifade ettiysek o. Önümüzdeki dönemde aldığımız kararlara paralel indirimden bahsettik. Ondan sonrakini gelişmeler, piyasa, her şey belirler. Geçen yıl da belirli süre indirdik, belirli süre durduk. Piyasa şartları yanında araştırma ekibimiz gelişmeler konusunda her gün veri ağırlıklı olarak bizi besliyorlar, o çerçevede almamız gereken kararları alıyoruz. Ama şunun altını çizmek lazım. Enflasyonun indirilmesi noktasında biz talebi kısıtlayıcı kararlar yerine, üretimi artırıcı kararları almayı seçtik. Dolayısıyla faiz indirimlerini bu noktada görmek gerekiyor. PPK kararlarımız da bu söylediğim cümlelerin eşliğinde şekillenmektedir."

NET HATA NOKSAN: ALTINDA BİR ŞEY ARAMAYA GEREK YOK

Kavcıoğlu, net hata noksan rakamlarının sadece bu yıl fazla vermediğini, geçmiş yıllarda da aynı seviyelerin ya da daha yüksek değerlerin görüldüğünü dile getirdi. Bunu tek bir nedene bağlamanın doğru olmadığını söyleyen Kavcıoğlu, en önemli nedenlerden birinin turizm rakamlarının sonradan güncellenerek doğruya yakınsanmasının, net hata noksanın yıl içinde yüksek oluşmasına neden olduğunu anlattı. Bunu daha da azaltmak için Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ile ortak çalışmaları olduğunu belirten Kavcıoğlu, "Turizm gelirlerinde anket usulüyle çalışmaların daha verimli ve etkin şekilde yapılması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Onda da şu an itibarıyla 5 milyar dolara yakın bir düzeltme söz konusu. Net hata noksan artışında bu yıl bir şey aramaya gerek yoktur. Gelişmiş ülkelerle kıyasladığımızda çoğu ülke net hata noksanda çok yüksek. Biraz dünya ile bakarak karşılaştırırsanız, öyle her şeyin altında bir şey aramaya gerek yok diye düşünüyorum" diye konuştu.

KURLAR: ÖRTÜLÜ DOLAR KURU ÇIPALAMASI YOK

Kavcıoğlu, dolar ve Euro kurundaki hareketliliğin serbest piyasa koşulları içinde oluştuğunu ileri sürerek, dünyada da dolar karşısında artan ya da azalan para birimlerinin görüldüğünü, "örtülü dolar kuru çipalanması" gibi bir durumun söz konusu olmadığını söyledi. Serbest piyasa koşulları içinde Türkiye'nin son dönemde aldığı ekonomik, makroihtiyati tedbirlerin, rezerv gelişmelerinin hepsinin kurun daha

istikrarlı bir şekilde seyretmesini sağladığını ifade eden Kavcıoğlu, şunları söyledi: "Piyasa şartları, dövizle olan arz-talep bunu dengeliyor. Bunu şu an sağlamış durumdayız. Kurda, dolar ve Euro'da aynı şey paralel şekilde devam edecektir. Serbest piyasa içinde ülkelerin kendi rezerv güçlerine, kendi piyasalarındaki arz-talep dengesine göre oluşan bir durum. Türkiye de bu güçlü ülkelere birisi."

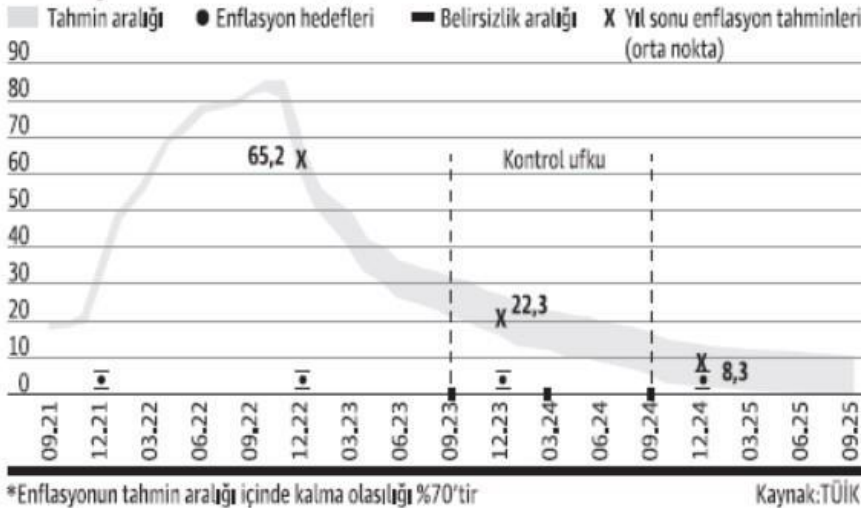
2022 ve 2023 yıl sonu enflasyon tahminindeki güncelleme ve kaynakları

	2022	2023
2022-III (Temmuz 2022) Tahmini (%)	60,4	19,2
2022-IV (Ekim 2022) Tahmini (%)	65,2	22,3
2022-III Dönemine Göre Tahmin Güncellemesi	4,8	3,1

Tahmin güncellemesinin kaynakları (% Puan)

	2022	2023
Türk Lirası Cinsinden İthalat Fiyatları (Döviz Kuru, Petrol ve İthalat Fiyatları Dâhil)	2,2	1,1
Gıda Fiyatları	0,9	-0,9
Yönetilen/Yönlendirilen Fiyatlar	0,6	-
Çıktı Açığı	0,2	-
Enflasyon Tahminlerindeki Sapma	0,9	2,9

Enflasyon tahminleri (%)

Yılsonu enflasyon beklentisine 4.8 puan güncelleme

Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu, son enflasyon raporunda yılsonu tahminlerinin yukarı yönlü güncellendiğini dile getirdi. Kavcıoğlu şunları söyledi: "Enflasyon tahmin aralığımızın orta noktaları 2022 yılı sonunda yüzde 65,2; 2023 yıl sonunda yüzde 22,3 ve 2024 yıl sonunda ise yüzde 8,8 seviyelerine tekabül etmektedir. Tahminler, para politikasının sürdürülebilir fiyat istikrarını sağlama hedefi doğrultusunda belirlendiği bir çerçevede, 2023 yılı ve sonrasında enflasyonun ana eğiliminin kademeli olarak gerileyeceğine işaret ediyor. 2022 yılsonu enflasyon tahminini 4.8

puanlık güncellemeyle yüzde 60,4'ten yüzde 65,2'ye; 2023 yıl sonu tahminimizi ise 3.1 puanlık bir güncelleme ile yüzde 19,2'den yüzde 22,3'e güncelledik. Her iki yıl için başlangıç koşullarındaki güncelleme, tahminler üzerinde, sırasıyla, 0.9 ve 2.9 puan kadar etkili oldu. Türk Lirası cinsinden ithalat fiyatları ve gıda fiyatları varsayımlarındaki güncellemeler 2022 yılı enflasyon tahminlerini, sırasıyla, 2.2 ve 0.9 puan kadar yukarı çekti. 2023 yılı enflasyon tahminlerini Türk Lirası cinsinden ithalat fiyatları 1.1 puan yükseltirken, gıda fiyatları varsayımındaki güncellemeler ise 0.9 puan düşürdü. Yönetilen yönlendirilen fiyatlardaki doğalgaz ve elektrik kaynaklı gerçekleşen ayarlamalar, 2022 yıl sonu enflasyon tahminini 0.6 puan artırdı. Öte yandan, 2022 yılında çıktı açığındaki güncellenmenin tahminlere etkisini 0.2 puan hesaplarken, 2023 yılında oldukça sınırlı olacağını öngörüyoruz.

Bankacılık sektörü: Riskten bahsetmek sisteme zarar verir

Bankaların sistematik olarak oluşabilecek risklerinin BDDK ve Merkez Bankası tarafından sıkı bir şekilde takip edildiğini vurgulayan Kavcıoğlu, şunları kaydetti: "Şu an bankacılık sektörünü herhangi bir sistemik, likidite, operasyonel veya faiz riski anlamında çok yakından takip ediyoruz. Şu an Türkiye'nin bankacılık sektörü dünyada ve Avrupa'da en güçlü sektörlerden birisi. Türkiye'nin reel sektörünün gücü bankacılık sektörüne de yansıyor. Bu rasyolara sahip bir bankacılık sektörü için herhangi bir riski konuşmamız söz konusu bile değil ama tabii bu riskler hem BDDK hem bizim hem de bankaların zorunlu olarak oluşturulduğu birimleri tarafından zaten anlık olarak izleniyor. Böyle bir risk olduğunda anlık olarak tedbirler alınır. Bize intikal etmiş bir risk de yok, konuşulmasını da doğru bulmuyorum." Türk bankacılık sisteminin çok güçlü olduğunu belirten Kavcıoğlu, sektörün herhangi bir rasyosunda bankacılık sektöründe sistemik risk oluşturma riskinin sıfır olduğunu vurguladı. Bankacılık sektöründeki risklerin takibinin yasal olarak zorunlu olduğunu ve herhangi bir risk durumu için tedbirin zaten alındığını vurgulayan Kavcıoğlu, "Türkiye bankacılık sektörünün bu kadar güçlü olduğu bir noktada herhangi bir riskten bahsetmek sisteme zarar verir diye düşünüyorum." dedi.

Bakan Nebati toplantısı: Katılmamı gerektirecek toplantı değildi

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin bankacılık sektörüyle yaptığı toplantıya katılmamasına ilişkin soruya da yanıt veren Kavcıoğlu, şunları söyledi: "Toplantıdan haberim var. Bakanımızın koordinasyonunda bu konularla ilgili toplantıları çok sık yapıyoruz. Bugün de Finansal İstikrar Komitesi var. Bu toplantıdan dolayı belki katılamayacağım. Şimdiden söyleyeyim, başka şekilde yorumlamayın. Türkiye Ekonomi Modeli'ni ve ekonomiyle ilgili tüm kararları birlikte alıyoruz, birlikte karar veriyoruz, birlikte tartışıyoruz. Para Politikası Kurulu (PPK) ve Enflasyon Raporu haftasına geldiği için bu 2 hafta içinde herhangi bir toplantıya iştirak etmiyoruz. Önceki maliye bakanları döneminde de hiçbir bakanın toplantısına, Merkez Bankası başkanının katıldığına rastlamadım. Önceki toplantılarda da olmuyordu. Bunu tartışma konusu yapmak ve bir şey aramak çok doğru değil. Katılabilirdim de. Bakanımız bunu gerekli görürse katılırım. Benim katılmamı gerektirecek bir toplantı değil. Dolayısıyla bir sorun görmüyorum."

2022 yılı hedefi 50 milyon turist, 44 milyar \$ gelir!

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, turizmde 9 aydaki olumlu gelişmeleri göz önüne alarak, yılsonu hedefinin yukarı yönlü revize edildiğini açıkladı. Yeni hedef 50 milyon turist, 44 milyar dolar gelir.

Türkiye turizmi 9 ayda yüzde 97 büyüdü, yıl sonu hedefleri yeniden yukarı yönlü revize edildi. Pandeminin etkilerinden kurtulmaya başlayan turizm sektörü, her ay büyümeye devam ediyor. Pandemiden önceki yıl olan 2019'da Türkiye'ye gelen turist sayısı 51,7 milyon, turizm gelirleri ise 37,3 milyar dolar olmuştu. Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, 9 aylık olumlu gelişmeleri göz önüne alarak, 50 milyon turist, 44 milyar dolar olarak yılsonu hedeflerini yukarı yönde revize ettiklerini açıkladı. Geçen yıl Türkiye'ye gelen turist sayısı 30 milyon, turizm gelirleri ise 44 milyar dolar olmuştu. Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenen 2022 Yılı Turizm değerlendirme toplantısında konuşan Bakan Mehmet Nuri Ersoy, "Hedeflerimizi 47 milyon turist 37 milyar dolar olarak yukarı yönlü revize etmiştik. Yılsonu hedefimizi tekrar revize ediyoruz. Eylül sonu itibariyle ülkemize gelen yolcu sayısı 40 milyon 246 bin oldu. Gelir de 35 milyar dolar oldu" dedi.

"Turist sayısında 2019'u yakalayacağız"

2019 yılında kırılan rekora verilerin çok yaklaştığını gördüklerini belirten Bakan Ersoy, 3. çeyrekte itibaren TÜİK'in turizm verilerinde yeni kaynaklara başvurduğunu hatırlatarak, yılın ilk 6 ayında da revizeler olduğunu söyledi. Turizmde krizlere bağlılık kazanıldığını ifade eden Ersoy, diğer ülkelerin verilerinin 7 aylık hesapladığına dikkat çekerek, "Bizim rakip olarak belirlediğimiz ülkeler, İspanya,

İtalya ve Yunanistan. 2019-2022 7 aylık verileri kıyasladığımız zaman İspanya turist sayısında yüzde 18 geride, İtalya yüzde 29, Yunanistan yüzde 12 geride. Türkiye 7 aylık verilerde yüzde 7 geride. Yıl Sonunda ziyaretçi sayısında beklentimiz 2019'a göre eksi 3 ile tamamlamak. Neredeyse 2019 verilerini turist sayısı olarak yakalamış olacağız" diye konuştu.

200'den fazla ülkede tanıtım yapıldı

Ersoy, gelir tarafından bakıldığında ise, "İspanya yüzde 6 geride, İtalya yüzde 13 geride, Yunanistan yüzde 4 gerideyken biz 7 aylık veride 2019'a göre yüzde 12 artıdayız. Yılsonunu yüzde 18 artı ile kapatacağız" dedi. Mehmet Nuri Ersoy, ulusal televizyonlarda 34 ülkede, global televizyonlarda ise 200'den fazla ülkede, 300 film hazırladıklarını dile getirerek, basılı yayında 18 ülke 71 mecradaki 270 yayında Türkiye'nin tanıtımını yaptıklarını aktardı. Dijitalde 200 ülkede 16.7 milyar gösterim elde edildiğine vurgu yapan Ersoy, bakanlığın elinde, her bölgeye yönelik 300 yeni çekilmiş tanıtım filmi bulunduğunu söyledi. Tanıtımın yapıldığı ülke sayısını da arttırdıklarını dile getiren Ersoy, "Artık hedef destinasyonlarımızı değiştiriyoruz. Eskiden 10- 15 ülkeye konsantre olurken şimdi diyoruz ki Türk Hava Yolları'nın uçtuğu her destinasyon, hedef destinasyonumuz. Eğer biz oraya uçuyorsak, bir şekilde oradan turist de getireceğiz. Bütün strateji bunun üzerine kurulu" diye konuştu.

"Go Türkiye" web sitesinin hayata geçtiğini, sosyal medya hesabının takipçi sayısının 2018'den bu yana 380 binden 2.2 milyona yükseldiğini sözlerine ekleyen Ersoy, 10 dilde tanıtım yapan sitede, 81 il, 7 bölgede, gezilip görülecek yerlere ve her türlü konuya dair bilgiye çok rahat erişilebildiğini kaydetti.

Eylülde en çok ziyaretçi Rusya'dan

Türkiye'nin pandemi sürecinde dizi üretimi ve filmleri az duraksayan nadir ülkelerden olduğuna dikkat çeken Avdagiç, "Birçok ülkede daha uzun süreler prodüksiyonlar durdu. Biz üretime çok kısa bir 'pause' verdik. Yine dijital yardımıyla çok da popüler

olmadığımız bazı pazarlarda da görünüyor olmaya başladık. Özellikle Batı Avrupa’da Almanya ve İspanya’da hızlı gidiyoruz” dedi. Avdagiç, Türk yapımlarının son dönemde en çok popülarite kazandığı ülkelerden birinin İspanya olduğunu vurguladı. Avdagiç, “İspanya’da firmalarımızın çok ciddi rating sonuçları aldığını duyuyoruz. Oyuncularımız büyük ilgi ile takip ediliyor ve ödüllendiriliyor. Batı Avrupa’nın bölgesel marketi İtalya’da duygusal içeriklerimiz büyük ilgi ile takip ediliyor. Oyuncularımız yerel yapımlarda yer alarak uluslararası başarılarla imza atıyor. Bunlar bizim için çok önemli. Brezilya’da yine çok iyi gidiyoruz. Türk dizilerine en fazla talep artışının yaşandığı bölgelerden biri Latin Amerika. Adeta Türk dizilerinin ikinci vatani Latin Amerika oldu.”

İlk 6 aylık turizm gelirleri revize edildi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) rakamlarına göre turizm geliri üçüncü çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 27,1 artarak, 17 milyar 952 milyon 361 bin dolar oldu. Turizm gelirinin yüzde 14,3’ü Türkiye’yi ziyaret eden yurtdışı ikametli vatandaşlardan elde edildi. Bu çeyrekte yapılan harcamaların 12 milyar 562 milyon 557 bin dolarını kişisel harcamalar, 5 milyar 389 milyon 804 bin dolarını ise paket tur harcamaları oluşturdu. Eski seride 14,2 milyar dolar olarak açıklanan 2022’nin ilk 6 ayındaki turizm geliri, TÜİK’in yeni serisinde 17,1 milyar dolara yükseltildi.

Türkiye’den çıkış yapan ziyaretçi sayısı 2022 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 54 artarak, 21 milyon 128 kişi oldu. Ziyaretçilerin yüzde 11,3’ünü 2 milyon 374 bin 125 kişi ile yurt dışında ikamet eden vatandaşlar oluşturdu. Bu çeyrekte Türkiye’den çıkış yapan ziyaretçilerin gecelik ortalama harcaması 89 dolar oldu. Geceleme yapan yurtdışında ikamet eden vatandaşların gecelik ortalama harcaması ise 62 dolar oldu.

Ekonomiye güven ekimde arttı

Ekonomik güven endeksi eylülde 94,3 iken, ekim ayında yüzde 3 oranında artarak 97,1 değerini aldı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, ekonomiye güven ekim ayında yükseldi.

Ekonomik güven endeksi eylülde 94,3 iken, ekim ayında yüzde 3 oranında artarak 97,1 değerini aldı.

Bir önceki aya göre ekim ayında tüketici güven endeksi yüzde 5,3 oranında artarak 76,2 değerini, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi yüzde 1,8 oranında artarak 102,0 değerini, hizmet sektörü güven endeksi yüzde 0,9 oranında artarak 119,3 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi yüzde 3,0 oranında artarak 119,4 değerini, inşaat sektörü güven endeksi yüzde 2,8 oranında artarak 90,5 değerini aldı.

Ekonomik güven endeksinin 100'den büyük olması genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, 100'den küçük olması ise genel ekonomik duruma ilişkin kötümserliği gösteriyor.

Lagarde: Yüksek enflasyon, harcamalara ve üretime zarar veriyor

Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde, Euro Bölgesi'ndeki ekonomik faaliyetlerin muhtemelen daha da yavaşlayacağını belirterek, "Yüksek enflasyon, insanların reel gelirlerini azaltarak ve şirketlerin maliyetlerini artırarak, harcamaları ve üretimi azaltmaya devam ediyor." dedi.

Lagarde, ECB'nin tarihi faiz artırımı kararının ardından Frankfurt'ta düzenlenen basın toplantısında konuştu.

ECB Yönetim Konseyi'nin bugün bankanın üç temel politika faizini 75 baz puan artırdığını hatırlatan Lagarde, bunun art arda üçüncü büyük politika faiz artışı olduğunu söyledi. Lagarde, ECB'nin faiz artırımı döngüsünün sona ermediğini, orta vadeli enflasyon hedefine ulaşmak için faiz oranlarını daha da artacağına işaret etti.

"Enflasyonun yüzde 2 orta vadeli hedefimize zamanında geri dönmesini sağlamak için faiz oranlarını daha da artırmayı umuyoruz." diyen Lagarde, gelecekteki faiz oranı kararlarının verilere bağlı olmaya devam edeceğini ve toplantı bazlı bir yaklaşım izleyeceklerini aktardı.

Lagarde, enflasyonun hala çok yüksek ve uzun bir süre ECB'nin hedefinin üzerinde kalacağını vurgularken yüksek enflasyonun ana kaynaklarının enerji ve gıda fiyatları, arz darboğazları ve COVID-19 sonrası talepteki toparlanma olduğunu belirtti.

Euro bölgesindeki ekonomik faaliyetlerin yılın üçüncü çeyreğinde yavaşladığını ve son çeyrekte ve gelecek yılın başında daha fazla zayıflamasını beklediklerini belirten Lagarde, "Yüksek enflasyon, insanların reel gelirlerini azaltarak ve şirketlerin

maliyetlerini artırarak, harcamaları ve üretimi azaltmaya devam ediyor.” değerlendirmesinde bulundu.

Tedarik darboğazlarının hafiflediğini belirterek genel fiyat baskısının her geçen gün daha fazla sektörde kendini hissettirdiğini hatırlatan Lagarde, kısa vadede Rusya-Ukrayna savaşının ekonomi üzerinde önemli bir risk olduğunu altını çizdi. Lagarde, tüketici güveninin kötüleşmesini, enerji ve gıda fiyatlarının yüksek seviyelerde kalmasını ön plana alarak bu faktörlerin enflasyonu daha da yukarı itmedeki riskler olarak tanımladı.

Lagarde, Euro Bölgesi'ndeki şirketlere verilen kredilerin “istikrarlı” kalmaya devam ettiğini ancak kredi talebinin düştüğünü belirtti.

ECB'nin bilançosunda olası bir azalma sorusuna Lagarde, aralık ayındaki ECB Yönetim Konseyi toplantısında bu konuda "temel ilkeler" tartışılacağını ve karar verileceğini söyledi.

Lagarde, ECB'nin yeni enflasyon ve ekonomik tahminlerini aralık ayındaki toplantıda yayınlayacağını belirterek, “Projeksiyonlardaki aşağı yönlü senaryo varsayımlarının çoğu gerçekleşmedi” dedi.

Başta İtalya Başbakanı Giorgia Meloni gibi olmak üzere Avrupalı liderlerin enflasyonu frenlemek için acil faiz artışlarının şirketlere ve hane halkına zarar verdiği değerlendirmelerine karşı Lagarde, “ECB’nin enflasyonla mücadele etmesi gerekiyor.” şeklinde cevap verdi.

Lagarde, “Görevimizi yapmalıyız, merkez bankasının fiyat istikrarı için bir yetkisi var ve bunu tüm araçları kullanarak yapmalı. Açıkçası bu, resesyon riskini ihmal ettiğimiz anlamına gelmiyor.” yorumunu yaptı.

ECB, bugün üç temel politika faizini 75 baz puan artırarak 2009'dan bu yana en yüksek seviyesine çıkardı.

Banka, refinansman faizini yüzde 2'ye, mevduat faizinin yüzde 1,50'ye ve marjinal fonlama faizini de yüzde 2,25'e yükseltti.

Böylece ECB, 1999'da Avrupa Ortak Para Birimi'nin kullanılmasından bu yana en yüksek ikinci faiz artışına gitmiş oldu. Banka, eylülde de üç temel politika faizini 75 baz puan artırmıştı.

ECB'nin ekonomide resesyon beklentisine karşın faiz oranlarını 2009'dan bu yana en yüksek seviyeye çıkarması dikkati çekti.

Euro Bölgesi'nde, eylülde yıllık enflasyon enerji fiyatlarındaki artışın da etkisiyle yüzde 9,9'a çıkarak kayıtlardaki en yüksek seviyeye ulaşmıştı.

MB bu başarısızlık için çok çaba gösteriyor olmalı!

Alaattin AKTAŞ

28 Ekim 2022 Cuma

✓ Merkez Bankası enflasyona da "değindiği" yılın son enflasyon raporunu açıkladı. Bu kez yıl sonu enflasyon tahmini tutacak gibi. En azından geçen yılki gibi 18 denilen oran 36 olmayacak. Bu yıl 65 tahmin ediliyor, 65-70 arasında kalınır.

Merkez Bankası'nın web sayfasını açtığınızda en tepede **"Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası"** yazısını ve onun hemen yanında şu ifadeyi görürsünüz:

"Merkez Bankasının temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır."

Üstelik bu ifadedeki **"fiyat istikrarını"** sözcükleri, vurgulanmak için bold, yani kalın yazılmıştır.

Dolayısıyla Merkez Bankası yöneticilerine zaman zaman kendi web sayfalarına girip bu ifadeye bakmaları öğütlenmelidir. Bu yapılmalıdır ki temel amaçlarının dışına çıkmassınlar. Hatta bu temel amacı tümüyle unutmuş gibi davranassınlar.

Merkez Bankası dün 2022'nin dördüncü ve son enflasyon raporunu açıkladı. Açıklanan, Merkez Bankası'nın temel amacı olan fiyat istikrarına ilişkin bir rapor muydu, yoksa sanayi üretimiyle, istihdamla, büyümeyle ilgili bir rapor muydu; sanki karıştı. Aslında daha dikkatli bakınca pek de karışmadı, enflasyon hani biraz da laf olsun diye bir yerlerde geçti, o kadar.

Zaten enflasyonun adeta geçirtilildiğini somut olarak görüyoruz. Nasıl mı? Bu raporlara enflasyon tahminleri öyle el yordamıyla ve üstünkörü konuluyor ki, tahminler her bir raporda sürekli yukarı yönlü güncelleniyor.

Yılın son raporu dün olduğu gibi her yıl ekim ayının son günlerinde açıklanıyor; yani ayın bitimine iki ay kala. Dördüncü rapora konulan tahminle yalnızca iki ay sonrası

görülecek, yalnızca iki ay! Ama olmuyor! Yıl sonundaki oran bu son tahminin çok çok üstüne çıkabiliyor.

Örnek mi, geçen yıl... Ekim ayının sonunda yapılan tahmine göre 2021'in enflasyonu yüzde 18.4 bekleniyor. Gerçekleşen oran tam yüzde 36.08. Yani öngörülenin bir kat fazlası.

Ekim sonunda yüzde 18 tahmin edip yılı yüzde 36 ile kapatan Merkez Bankası yönetimi **“Aralık ayındaki o hızlı artışı bilemezdik ki”** diyebilir mi?

Der demeye de, dememeli!

O zaman sorulur; **“Siz nasıl bankacısınız, hele hele Merkez Bankacısınız”** diye... **“Öngörünüz bu kadar mı kıt, faiz sürekli indirilirken kurun zıplayacağını, bunun enflasyonu tırmandıracağını göremediniz mi”** diye...

İbretlik oranlar!

Geçen yılki durumu aktardım aslında. Bir kez daha bakalım.

Merkez Bankası 2021'in ilk raporunda yıllık enflasyonu yüzde 9.4 olarak tahmin etmiş. İlk rapordaki tahminle son rapordaki tahmin arasında bir kat fark var, son raporda yüzde 18.4'e gelinmiş; ama oluşan yıllık oran son tahminin bir kat üstüne çıkarak yüzde 36 olmuş.

Geldik bu yıla. Geçen yılın ocak ayında açıklanan ilk raporda 2022'nin tahmini yüzde 7. Yazıyla yazalım, yüzde yedi! Yanlışlık yok yani! Çünkü bu yıl bazı aylar, aylık yüzde 7'leri bile arar hale geldik de, o yüzden vurgulamak istedim.

Hadi diyelim ta geçen yılın başından bu yılın sonunu tahmin zor. Peki geçen yılın son raporundaki tahmine ne diyeceğiz?

2021'in ekim ayında yayımlanan raporda bu yılın enflasyonu yüzde 11.8 olarak tahmin ediliyor. Sonra aşama aşama artış ve dün açıklanan son tahmin yüzde 65.2. Bu düzeye nasıl inileceği de malum; yıllık oran kasım sonunda muhtemelen yüzde 85-90 arasına yükselecek ve geçen yılın aralık ayındaki rekor oran devreden çıkacağı için yüzde 65'lere, belki 65-70 arasına inilecek.

Bir kez daha söyleyelim; bu düzeylere inilmesi fiyatların aralıkta kasıma göre gerilediği anlamına gelmeyecek. Yıllık orandaki bu gerileme kullanılacak, **“Bakın enflasyon düştü”** denirken fiyatların düştüğü izlenimi uyandırılmak istenecek, bunu da şimdiden bilelim...

Bu yılın tahmini tutacak

Geçen yıl ekim ayındaki son tahminle gerçekleşen yıllık oran arasında çok fark vardı. Bu yıl ise dün açıklanan son tahminle yıllık oran büyük ölçüde örtüşecek.

Bu da biraz önce belirttiğim gibi geçen yılın aralık ayındaki yüksek oranın nasıl bir baz etkisi doğuracağını çok açık olmasından kaynaklanacak. Hem zaten bu yılın tümüne ilişkin oran konusunda önceki tahminler öylesine revize edildi ve yukarı çekildi ki adeta koşar adım yıl sonu oranına gelinmiş oldu.

Enflasyon raporları ve tahminler

Rapor dönemi	Tahminler (Yüzde)		
	2021	2022	2023
2021-I	9,4	7,0	
2021-II	12,2	7,5	
2021-III	14,1	7,8	
2021-IV	18,4	11,8	
2022-I		23,2	8,2
2022-II		42,8	12,9
2022-III		60,4	19,2
2022-IV		65,2	22,3
Gerçekleşme	36,0		

TURİZM GELİRİNDE REVİZYON, NET HATA NOKSANA ÇARE!

Merkez Bankası'na göre yılın ilk sekiz ayında 28 milyar dolarla rekor düzeye ulaşan net hata noksana çare bulunuyor gibi... Bu büyüklükteki bir net hata noksan tabii ki tümüyle sıfırlanmayacak ama anlaşılan bir ölçüde aşağı çekilebilecek.

Çünkü meğer turizm gelirini az ölçüyormuşuz. Bu ortaya çıktı. Öyle 300-500 milyon dolar değil, milyar dolarlar düzeyinde az ölçüyormuşuz.

TÜİK'in dün yaptığı açıklamaya göre Ticaret Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, YÖK, Merkez Bankası, Bankalararası Kart Merkezi ve TÜİK ortaklaşa bir revizyon çalışması yürütmüş. Revizyon kapsamında yeni veri kaynakları sisteme entegre edilmiş, metodolojik iyileştirmeler yapılmış ve 2012'ye kadar giden bir güncelleme yapılmış.

Bu yılın önceki ayları revize edilir, geçen yıl da edilir, hadi bir önceki yıl da... 2012'ye kadar hangi veriye ulaşip revizyon yapıyorsunuz acaba!

Bir taşla birkaç kuş!

Olan biten özetle şu:

Her ne kadar Merkez Bankası ile TÜİK verileri pek uyuşmuyorsa da Merkez Bankası'na göre ilk sekiz ayda 22 milyar dolar olan turizm geliri, TÜİK'e göre 29 milyara çıkıyor. İlk dokuz ayın geliri de yine TÜİK'e göre 35 milyar oluyor. Merkez Bankası dokuz aylık verileri henüz açıklamadı.

Merkez Bankası da TÜİK'le aynı paralelde bir revizyona giderse ve eğer turizm gelirindeki bu artış başka kalemlerdeki gelirlerin azalmasıyla sağlanmazsa bu yılın ilk sekiz ayında 28 milyar dolar olan net hata noksan, turizmdeki 7 milyarlık iyileşmeyle 21 milyar dolara düşecek. Bu arada tabii ki turizm geliri artınca cari açık da sekiz ay için 7 milyar dolar gerileyecek.

Bir taşla kaç kuş birden...

Bu konuyu önümüzdeki günlerde Merkez Bankası ödemeleri dengesi verilerini revize edince daha detaylı bir şekilde ele alacağız.

Yatırım/üretim iklimindeysen “faiz”...

Ferit Barış PARLAK

28 Ekim 2022 Cuma

Yine, yatırımsızlığı faize bağladığımız; Yine, bırakın 3/5 yılı, günlük planlama dahi yapamadığımız; Yine teknik eğitimin/çaba kültürünün gelişimine öncelik veremediğimiz;

2015 yılında, susam/dut örnekleriyle açıklamaya çalışmışım sorunu...

Ege'den Güneydoğu'nun doğusuna kadar öyle bir iklim/arazi var ki; birçok üründe olduğu gibi, susamda da dünyanın en kaliteli ve tercih edilen ürününü alabiliyoruz...

Ancak...

Susam üretimi zahmetli ve eğitim/planlama gerektiren bir iş olduğu için, tercih etmiyoruz!...

Dut yaprağı...

Tırtıl yiyince, ipek oluyor...

Koyun yiyince, süt verimliliğini artırıyor... Arı yiyince, balın kalitesini yükseltiyor... Keçi/geyik yiyince, kozmetik sanayinin aradığı misk oluyor....

Adıyaman'da sormuştum arkadaşıma,

“Bu kadar dut ağacı var, değerlendirebiliyor musunuz?

28.10.2022

Arıcılık yapıyor musunuz? İpek böcekçiliği, hayvancılık?”

Yanıt, “Senede bir dut/incir yiyoruz. Arıyla, böceklerle uğraşmaya değer mi?!”

Dondurmanın hammaddesi salep...

Dağlarımızda, birçok bitki gibi doğal olarak yetişen ve dünyada ciddi talebi olan, 2015’te kilosu 300 dolara çıkan cins bir orkide... “Çalışmak zor!” diye toplamıyoruz...

VELHASIL

Dünyanın ciddi miktarlarda ihtiyaç duyduğu ürünleri üretebilecekken...

Plansızlık/eğitimsizlik/güven eksikliği nedeniyle, alım gücümüz ve üretim kabiliyetimiz düşerken... ‘Faiz’ tartışmalarıyla zaman harcamayı tercih edebiliyoruz...

Ülker'den iklim değişikliği ve kuraklığa dayanıklı buğday

DİDEM ERYAR

28 Ekim 2022 Cuma

Ülker'in sürdürülebilir ham madde tedariki için, bisküvilik un üretimine uygun buğday türü geliştirmek amacıyla 2007 yılında Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü'yle başlattığı "Aliağa Bisküvilik Buğday" projesinde yeni bir aşamaya geçildi.

Ülker Ankara Un Fabrikası eski Genel Müdürü Ali Çelik'in 15 yıl önce projenin hayata geçmesi için attığı ilk adımın ardından, buğdaylar geçen yıl Ankara, Konya, Çankırı, Kırıkkale, Kırşehir, Yozgat, Kayseri, Eskişehir, Tekirdağ ve Çorum olmak üzere 10 ildeki 80 bin dekar araziye ekildi. Bu yıl hasadın ardından Ülker Ankara Un fabrikasında toplandı ve ilk kez Ekim ayı itibariyle Aliağa Bisküvilik Buğdayı'nın içinde yer aldığı ürünler raflarda yerini almaya başladı.

Ülker'in Gebze Fabrikası'na yaptığımız ziyarette Ülker CEO'su Mete Buyurgan ve Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürü Fatih Özdemir'den Aliağa Bisküvilik Buğday'ı hakkında bilgi aldık.

Buğday önemli hammaddelerimizin başında geliyor

Ülker CEO'su Mete Buyurgan, iklim değişikliği ve beraberinde getirdiği su stresi gibi çevresel sorunların, küresel gıda sistemlerinin üzerinde baskı oluşturduğuna dikkat

çekerek, yerli üretimi, sürdürülebilir ham madde tedarikini desteklemenin ve iklim değişikliğine dayanıklı sürdürülebilir tarım uygulamalarını yaygınlaştırmanın büyük önem taşıdığını ifade ediyor.

“Buğday bizim önemli ham maddelerimizin başında geliyor” diyen Buyurgan, şu bilgileri veriyor: “Yıllık ortalama 280 bin ton buğday alıyoruz. Sürdürülebilir ham madde tedariki ve yüksek kalitede üretim için ideal buğday çeşidi geliştirmek amacıyla 2007 yılında Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü’yle ortaklaşa hayata geçirdiğimiz, ilk hasadını 2020 yılında gerçekleştirdiğimiz Aliağa Bisküvilik Buğday projesinde tohum yaygınlaştırma çalışmalarımız devam ediyor. Sonuna yaklaştığımız yeni ekim döneminde de Ankara, Konya, Çankırı, Kırıkkale, Yozgat, Çorum, Eskişehir, Kayseri, Kırşehir illerinde yaklaşık 120 bin dekar alanda buğdayımız ekiliyor.”

Üretimde daha az su, üründe daha yüksek verim

Buyurgan, iklim değişikliğine, hastalık ve kuraklığa dayanıklı, yüksek kaliteli, verimli, yerli, milli Aliağa Bisküvilik Buğdayı’nın faydalarıyla ilgili şu değerlendirmeleri yapıyor: “Mevcut buğday türlerine göre sulak arazide dekar başına yüzde 17-20, kurak arazide yüzde 35-40 arası, ortalamanın üzerinde verim sağlıyor. Çiftçilerin bu sayede minimum yüzde 20 gelir artışı yaşamaları bekleniyor. Aliağa Bisküvilik Buğdayı’nın kurak arazilerde mevcut buğday türlerine kıyasla daha verimli olmasının bir diğer avantajı da daha az suya ihtiyacı olması.”

Yeni buğday türleri geliştirmek için çalışmalar devam ediyor

Yeni bisküvilik buğday çeşitleri elde etmek için Enstitü’yle birlikte ‘Bisküvilik Buğday Geliştirme Programı’nı hayata geçirdiklerini söyleyen Buyurgan “Bu program kapsamında geliştireceğimiz yeni çeşitler sayesinde çiftçilerimize yaşadıkları bölgenin iklim ve toprak yapısına uygun, verimli ve kaliteli tohum çeşitleri arasında seçim yapma imkânı sunacağız” diyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesindeki Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü çatısında yer alan Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü’nün Müdürü Dr. Fatih Özdemir ise, özel sektör-kamu iş birliğinin çok önemli olduğuna dikkat çekerken, Aliağa Bisküvilik Buğday projesinde elde edilen sonuçların gelecek adına son derece ümit verici olduğunu belirtiyor.

"2014'ten bu yana karbon salım artışı olmadan büyüyörüz"

Ülker CEO’su Mete Buyurgan ile Gebze fabrikası ziyareti öncesinde yaptığımız röportajda, Ülker’in sürdürülebilirlik yaklaşımını detaylı bir şekilde konuştuk. Buyurgan’ın verdiği bilgiler şöyle:

İsrafsız şirket modeli

“1944’te küçük bir atölyede kurulan Ülker’in daha o yıllardan itibaren, sürdürülebilirlik çalışmalarına değer verdiğini, israfsız şirket modeliyle çalıştığını görüyoruz.

Kurucumuz merhum Sabri Ülker, kullandığı unun gramını, suyun damlasını, insanın emeğini israf etmeyen bir şirket kültürü oluşturdu ve bunu kendinden sonraki kuşaklara miras olarak bıraktı. Bugünkü, sürdürülebilirlik çalışmalarımızı bu sağlam temeller üzerine oturttuk. Kaynakların verimli kullanımı, gıdanın korunması, israfın kaynağında önlenmesi, çalışanlarımızın mutluluğu, sektörün gelişimi için yaptığımız iş birlikleri, kurumsal sosyal sorumluluk projelerimiz hep bu vizyon etrafında örüldü. Avrupa Birliği Yeşil Mutabakat kapsamında 2050 yılında iklim-nötr olmayı hedefliyor. Bizler bu alandaki regülasyon ve uygulamaları yakından izliyoruz. Karbon salımını azaltma düşüncesi, sürdürülebilirlik yolculuğumuzda öncelik verdiğimiz aksiyonlar arasında yer alıyor. 2024 hedeflerimiz doğrultusunda karbon salımlarını artırmadan büyümeye devam etmek ve enerji yoğunluğunu azaltma hedefimiz bulunuyor. 2024 hedeflerimizi olası yeni regülasyonları göz önünde bulundurarak güncelliyor ve yeni bir yol hartası üzerinde çalışıyoruz.

10 yıllık hedefler

“Sürdürülebilirlik stratejimiz doğrultusunda, Ülker’in 80. yılı olan 2024 için çevre, değer zinciri, inovasyon, toplumsal sorumluluk, çalışanlar ve liderlik başlıkları altında 10 yıllık hedefler belirledik. 2014’ten bu yana karbon salım artışı olmadan büyümeye devam ediyoruz. 2024 yılı için belirlediğimiz birim üretim başına yüzde 30 su azaltma hedefimizi 2018 yılında yakaladık. 2021’de birim üretim başına su azaltma oranımız, yüzde 30 hedefimizin de üzerine çıkarak yüzde 38,4 oldu. Son 5 yılda yaklaşık 400 bin metreküp daha az su kullanarak, 1,8 milyon nüfuslu bir şehrin günlük su ihtiyacına eşdeğer tasarruf elde ettik. 2021’de yaklaşık 2,6 milyon TL enerji verimliliği yatırımı gerçekleştirdik. Elektrik enerjisi tüketimimizin yaklaşık yüzde 37,5’ni yenilenebilir kaynaklardan tedarik ettik. Atıklarımızın yüzde 93,5’ni geri dönüştürmeyi başardık. Hammaddelerin yüzde 99’unu bitmiş ürüne çevirme oranına ulaştık. Ar-Ge projeleriyle 35,8 milyon TL tasarruf ettik. Hedeflerimiz doğrultusunda 2021 yılında ambalajlarda plastik kullanımını 268 ton, kâğıt kullanımını bin 194 ton azalttık. Gerçekleştirdiğimiz enerji verimliliği projeleri kapsamında 11 bin 921 MWh enerji tasarrufu ve 7,5 milyon TL’lik finansal tasarruf sağladık.”

2025’E KADAR %100 GERİ DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR, GERİ KAZANILABİLİR VE KOMPOSTLANABİLİR AMBALAJ

“Üretim süreçlerimizi iyileştirmek, mevcut ürünlerimizde yüksek kalite ve standardizasyonu korumak, yeni ürünler ve yenilikçi ambalajlar için inovasyona odaklanıyoruz. Geri dönüştürülebilir malzemeleri tercih ediyor, daha az malzeme kullanarak ambalaj ve paketlenmeden kaynaklanan çevresel etkimizi yenilikçi yöntemlerle azaltmayı hedefliyoruz. Gıda ürünlerinin uygun koşullarda saklanmasına ve sunulmasına olanak tanıyan ve gıda atığının önlenmesine yardımcı olan ambalaj kullanımı için verimli paketlenme çalışmaları yürütüyoruz. Atık oluşumunu kaynağında önlemek adına öncelikle toplam ambalaj kullanımının azaltılmasına odaklanıyoruz. 2020 yılında belirlediğimiz sürdürülebilir ambalaj stratejimiz kapsamında ambalajların 2025 yılına kadar yüzde 100 geri dönüştürülebilir, geri kazanılabilir ve kompost edilebilir hale getirilmesini hedefliyor ve bu doğrultuda yatırımlar yapıyoruz.”

Abdulkadir Selvi

Erdoğan'ın vizyon belgesinde ne var

Erdoğan, “Gelin, güçlü ve büyük Türkiye’yi birlikte inşa edelim” diyecek. ‘Geçmişte AK Parti’ye oy vermiş ya da vermemiş olabilirsiniz ama yeni Türkiye Yüzyılı’nı birlikte oluşturalım’ mesajını verecek.

Siyasi polemiklere kurban edilmemesini isterim. Çünkü Erdoğan bugün yeni bir siyaset önerecek. Mevcut siyasi paradigmaları değiştirecek bir politika setiyle ortaya çıkacak. Bir anlamda siyasette bir makas değişikliği için ilk adımı atacak. Yeni bir toplumsal sözleşme önerecek. Erdoğan 20 yıldır Türk siyasetini şekillendiren bir lider. Erdoğan aynı zamanda küresel bir lider. Bir dünya markası. Şimdi bu Erdoğan çıkacak ve diyecek ki, “Farklılıklarımız olabilir. Farklılıklarımız zenginliğimizdir. Farklılıklarımız gücümüzdür. Gelin biz bu farklılıklarımızla birlikte Türkiye Yüzyılı’nı birlikte inşa edelim.” Bundan daha güzel bir şey var mı? Biz ideolojik savaşlar uğruna 70-80 arasında bir nesli kurban vermiş bir milletiz. Biz etnik kimlik kavgaları uğruna ağır bedeller ödemeye devam eden bir milletiz. Biz mezhep tartışması arasında yanıp kavrulan bir milletiz. Yıllarca enerjimizi bunlara harcadık. Erdoğan ise şimdi çıkıp “Tüm bunların üstüne çıkalım, tüm bunları bir zenginlik olarak kabul edelim. Ve farklılıklarımızla birlikte geleceğimizi inşa edelim” diyecek. Nobel Ödülü sahibi Aziz Sançar’ın, İHA’ları, SİHA’ları üreten Selçuk Bayraktar’ın, COVID aşısını bulan Özlem Türeci ve Uğur Şahin’in ve daha isimlerini sayamadığımız gurur kaynaklarımızın etnik kimliğini, mezhebini sorgulayabilir miyiz? Onların başarısı Türkiye’nin, bu milletin başarısı değil mi?

YENİ PARADİGMA

Erdoğan yeni bir paradigma ortaya koyacak. Farklılıklarımızla birlikte yeni Türkiye Yüzyılı’nı birlikte inşa edelim diyecek. Başından beri farklılıklarımıza dikkat çekiyorum. Çünkü Erdoğan’ın konuşmasında farklılıklara vurgu çok olacak. Erdoğan, farklılıklar içinde doğru insanı bulma, doğru hedeflere yürümeyi önerecek. Doğru insan, doğru lider. Ve bunun sonucu: Türkiye Yüzyılı.

Ama maalesef bizde siyaset böyle yapılmıyor. Bizde siyaset kısır bir döngü. Artık bu eski siyaset tarzını değiştirmek gerekiyor. O nedenle Erdoğan'ın yeni bir siyaset tarzı önerecek olmasından heyecan duyuyorum. Ayrıca Erdoğan gibi güçlü bir liderin bunu önermesi çok önemli. Siyasi dönüşümü sağlamak için güçlü bir irade gerekecek. Erdoğan'ın dönüştürücü bir gücü var. Çünkü Erdoğan güçlü bir lider. Zayıf liderler bunu başaramaz.

6'lı Masa 'Cumhurbaşkanı adayı kim olsun?' kısır tartışmasının ötesine geçemezken Erdoğan yeni bir siyaset, yeni bir Türkiye vizyonu ortaya koyacak.

SİYASET DİLİ

Özal, vizyon sahibi bir liderdi. "21. yüzyıl Türk yüzyılı olacak" demişti. Hayatıyla ödedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan ise Türkiye Yüzyılı hedefini slogan olarak değil, bir vizyon belgesi olarak ortaya koyacak

Bunun üç ayağı olacak.

- 1- Kapsayıcı ve kuşatıcı bir dil.
- 2- Kitlelere geleceğe dair umut verilmesi.
- 3- Türkiye Yüzyılı'nı birlikte inşa edelim önerisi.

Bu dil ve bu yaklaşım önemli.

KIRMIZI ÇİZGİLER

Erdoğan toz pembe bir dünya, toz pembe bir Türkiye vaat etmeyecek. Tam aksine kırmızı çizgileri de olacak. Ama en önemli tema, 'farklılıklarımızla birlikte Türkiye Yüzyılı'nı birlikte inşa edelim' olacak. Kırmızı çizgiler ne? Terör, şiddet ve nefret suçuna bulaşmamış olmak. Bunun altına herkes imza atar.

CUMHURİYET'İ DEMOKRASİYLE TAÇLANDIRMAK

Askeri vesayetin bekçiliğini yapıp darbelerin arkasında durduktan sonra bir de çıkıp "Cumhuriyet'i demokrasiyle taçlandırıdık" demek inandırıcı olmuyor. Kılıçdaroğlu'nun handikabı burada yatıyor.

Erdoğan'ın 'göbeğini kaşıyan adamlar, bidon kafalılar diye dışlanan, Haso'lar, Memo'lar diye horlanan insanları yani milleti siyasetin öznesi yapan bir siyaset tarzı var. "Yeter, söz milletindir" diye yola çıkan Demokrat Parti'den AK Parti'ye, Menderes'ten Erdoğan'a taşınan bir misyon bu.

O misyonun liderliğini bugün Erdoğan yapıyor. AK Parti'nin bugünkü toplantısında, "millet" vurgusunu çokça göreceğiz. Protokol tribünlere giderken

salonun tam ortasında sade insanlar olacak. Erdoğan'la birlikte sahneye sade vatandaşlar çıkarılacak. Sıradan halk, doğru insanlar, doğru liderle buluşacak.

Erdoğan böylece Türkiye Yüzyılı vizyonunun temelinde de milli iradenin yer aldığını ilan edecek.

4 İLKE

Erdoğan, millet esaslı vizyonu entelektüel bir paket içinde kavramlaştırarak sunacak.

1- "Demokratik Cumhuriyet" diyecek.

2- Katılımcı demokrasi önerecek.

3- Pozitif özgürlüklere vurgu yapacak.

4- Hakkaniyet temelinde adalet önerecek.

Yani siyasetin eksenini ideolojik taassuptan, enerjimizi tükettiğimiz kimlik tartışmalarından çıkarıp emek, katkı eksenli Türkiye'nin de tam ihtiyacı olan bir zemine oturtacak. "Yüzümüzü doğruya çevirelim" diyecek. Doğru ne?

TÜRKİYE TARTIŞACAK

Bu da çok önemli bir nokta. Çünkü Erdoğan Türkiye Yüzyılı vizyonunu açıklayacak. Ama bu statik bir vizyon önerisi olmayacak. Tüm kalıpları belirlenmiş bir Türkiye vizyonu olmayacak. Türkiye vizyonunun içi daha sonra doldurulacak. 29 Ekim 2023'e kadar. Yani Cumhuriyet'in yüzüncü yılına kadar tam 1 yıl boyunca tüm illerde, tüm kesimlerin katılımıyla bu tartışmalar yapılacak. Herkesin kendi Türkiye Yüzyılı vizyonunu açıklaması istenecek. Türkiye tartışacak, Türkiye konuşacak ve asıl Türkiye Yüzyılı vizyonu oralardan gelen önerilerle oluşturulacak. Çünkü bu AK Parti'nin yüzyılı değil, Türkiye'nin yüzyılı. O da Türkiye'nin birikimi ile, katılımı ile oluşturulacak. Erdoğan'ın konuşmasında en çok "farklılıklar"a vurgu yapılacak. Farklılıklarımızla Türkiye Yüzyılı'nı oluşturma çağırısı yapılacak. Farklılıkları dışlayan değil, farklılıkları zenginlik olarak kabul eden bir yaklaşım ortaya konulacak. "Yankı odalarından çıkalım. Birbirimizi dinleyelim" diyecek. Yankı odalarının sağır duvarlarına hapsolmemayı önerecek. O nedenle bu bir ilk adım.

17 BAŞLIK

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 17 başlık halinde Türkiye Yüzyılı'nı önermesi bekleniyor. Bunun içeriğini yukarıda işaret ettiğim şekilde Türkiye dolduracak.

Örneğin barışın yüzyılı, istikrarın yüzyılı, istikbalin yüzyılı, dijital yayıncılık gibi başlıklar olacak. Ama bu 17 başlık bir tabu değil.

FARKLILIKLAR VURGUSU

Farklılıklar vurgusunun birkaç anlamda kullanılması bekleniyor. Farklılıklar sadece ideolojilerin, kimliklerin üzerine çıkma anlamında kullanılmayacak. Aynı zamanda fark eden bir Türkiye, fark edilen bir Türkiye, farklılıklarıyla zenginleşen bir Türkiye temasında da kullanılacak.

YENİ ANAYASA

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasında yeni Anayasa çağrısını yapması bekleniyor. Türkiye bir türlü darbeler anayasasıyla yönetilme ayıbından kurtulamadı. Erdoğan sadece yeni bir siyaset değil, sivil bir Anayasa önerisiyle gelecek.

Doğrusu ben yeni siyaset ve Türkiye Yüzyılı vizyonu adına heyecanlandım.

Esfender KORKMAZ

Büyük resmi göremeyenler için uyarıdır

28 Ekim 2022 Cuma

Türkiye'nin sorunlarını, ekonomik kriz veya siyasi sorunlar düzeyinde tartışmak, bizi asıl resmi görmekten alıkoyuyor. Ekonomik kriz çözülebilir. Ama daha ağır ve çözümü daha zor olan, demokrasi, hukuk, teokrasi riski, eksen kayması gibi ülkeyi yüzyıllarca geriye götürecek riskler daha doğrusu daha ağır krizler yaşıyoruz.

1.En ağır sorun eksen kaymasıdır.

Eksen kayması, Türkiye'nin 200 yıldır hedefi olan Batı'dan koparılması ve diktatörler topluluğu olan Şanghay İşbirliği Örgütü'ne sokulmasıdır. Cumhurbaşkanı hedefin bu örgüte üyelik olduğunu açıklamıştı.

Anketlerde AKP'nin oyu yüzde 30 dolayında görünüyor. Bu azınlıkla bir partinin, referanduma gitmeden Türkiye'yi 200 yıllık ekseninden çıkarması ve yeni bir eksene sokma hakkı yoktur. Eğer yaparsa AKP bu tarihî sorumluluktan kurtulamaz.

2.Demokratik Türkiye elden gidiyor.

Anayasamızın değiştirilemez ikinci maddesine göre; Türkiye demokratik, laik ve sosyal hukuk devletidir.

Türkiye, Anayasa çizgisinden çıkarıldı. Demokrasi, Sayın Bahçeli'nin de desteği ile şahsa mahsus başkanlığın inisiyatifine bırakıldı. Bu nedenle de Dünyada demokraside en çok kan kaybeden ülke olduk.

Freedom House; Dünya Özgürlükler Evi'nin demokrasi anketinde Türkiye 2017 yılında, insan hakları ve siyasi özgürlükler olarak, özgür olamayan ülkeler statüsüne geriledi.

The Economist Intelligence Unit (EIU) 2021 raporunda Türkiye karma rejim sınıfına sokuldu. EIU karma rejimleri "Düzenli seçim sahtekarlıkları olan, adil ve özgür

demokrasiye sahip olmayan, yolsuzluk ve her türlü baskının olduğu ülke grubu" olarak tarif ediyor.

Almanya Göteborg Üniversitesi "Demokrasinin Çeşitleri Enstitüsü " 2021 Libareli Demokrasi Endeksi'nde "Türkiye, dünyada en fazla otoriter rejime kayan 10 ülkeden birisidir" deniliyor.

Gerçekte de biz vatandaş olarak endekslerin gösterdiğinden daha ağır demokrasi sorunu yaşıyoruz.

3.Hukuk siyasallaştı, devlet parti devleti oldu.

Dünya hukukun üstünlüğü endeksinde Türkiye 140 ülke arasında en kötü durumda olan 6 ülke, Bengladeş, Venezuela, Çin, Myanmar ve Mısır arasında yer aldı.

Aynı endekste, Doğu Avrupa ve Orta Asya kategorisinde yer alan 14 ülke içinde en sonda 14 sırada yer aldı. (World Justice Project, Rule of Law İndeksi.)

Kadir Has Üniversitesi ve SODEV tarafından yapılan anketlerde halk da "yargı siyasallaşmıştır "diyor.

Devlet artık liyakat esasına göre değil, iktidarı destekleyen partizanlar esasına göre memur alıyor. Bunun için AKP anket yöntemi getirdi. Dahası AKP mitinglerinde, toplantılarında ve seçimlerde devlet partinin bir organı olarak kullanılıyor.

4.Teokrasi provası yapılıyor.

Teokrasi, dine dayalı yönetim biçimidir. Devlet işlerinin dini temellere dayandırıldığı bir sistemdir. Osmanlı'da teokrasi vardı.

Mahir Ünal, Meclis'te AKP adına konuşan AKP Grup Başkan Vekilidir. Ünal "Kültür devrimi olarak cumhuriyet bizim alfabemizi, dilimizi, bütün düşünmemizi yok etmiştir" diyor. Ama yerinde durması siyasi iktidarında aynı düşüncede olduğunu gösteriyor.

5.Ekonomik riskler kriz boyutunu aştı.

Dış borçlarda temerrüt riski oluştu, güven sorunu nedeni ile yatırım yapılmıyor, üretim daha çok ithalata bağımlı hale geldi, Artık Türkiye teknoloji üretmiyor, sanayisizleşme hızlandı. Bu senenin son çeyreği ve önümüzdeki yıllar büyüme düşecek ve işsizlik artacaktır. Enflasyonda kaos yaşıyoruz.

Türkiye'nin temel sorunu bu tablodan kurtulmak ve ülkemizi tekrar Batı standartlarında hukuk ve demokrasi rayına sokmak, eksen kaymasını önlemek, hepimizin vatandaşlık görevidir. Bu tabloyu göremeyip, olayları hâlâ altılı masa ve kişiler üzerinden tartışmak akıl tutulmasıdır.

İbrahim Kahveci

Hayal satışına devam...

Bir toplum ya da bir insan hayalle ne kadar yaşayabilir? Hayale dayalı bir dünya kurup o hayalle gerçeklere sırt çevirerseniz hayatınız ne olur?

Nisan 2017 Başkanlık Referandumunda ne vaatler verilmişti? Güçlü Meclis demişlerdi mesela... Bakın TCMB bürokrati bile bilgi vermedi o Meclise...

Başkanlık gelince kutuplaşma bitecek diyorlardı... Burada nereye geldiğimizi size bırakıyorum.

Ama ekonomi... Başkanlıkla beraber istikrar gelecek ve bu istikrar sayesinde büyük yatırımlar başlayacaktı. **Yüzyılın Türkiye'si Başkanlıkla beraber kurulacaktı.**

Ne oldu?

2017-2022 arası ekonomide bırakın ilerlemeyi adeta geri viteste hız denemesi yapıyoruz.

Ekonomide yıkım üstüne yıkım yaşıyor, sefalet ve yoksullukta fakir ülkelerle yarışıyoruz.

Yok, diyeceksiniz ki etraf zenginlerle dolu... Zaten asıl meselelerden biri de bu... Fakirden alıp zengine verilen sistemlerde dar gelirlinin durumunu kimse görmez. Onlar kenarlarda, evlerinde acı üstüne acı yaşarlar ama görülmezler...

Acı gerçekleri biraz yazalım:

1994 sonrası ikinci büyük enflasyon şokunu yaşıyoruz. Bu sefer hem enflasyon hem de işsizlik yüksek. Oysa yakın tarihte (80 sonrası) böyle bir şok yaşamamıştık.

Hem enflasyon hem de işsizlik yüksek olunca bunun yanına bir de dar gelirlinin durumunu koymak gerekir.

Bu sefer yüksek enflasyon düşük ücret sarmalına da kapıldık.

Temmuz ayı itibari ile yeni zamlardan sonra ülkemizde asgari ücret 5.500 lira ve ortalama ücrette 8.030 lira oldu. Türk-İş ise açlık sınırını ekim ayında 7.425 lira olarak açıkladı.

Eskiden açlık sınırı ile asgari ücreti karşılaştırırdık. Şimdi ise ülkemizde ortalama ücret artık açlık sınırında seyrediyor.

Örnek vereyim: Ekim 2020:

Asgari ücret: 2.325 TL

Ortalama ücret: 3.403 TL

Açlık sınırı: 2.462 TL

Bu iki dönem arasında fark şu: 2 yıl önce açlık sınırı ile ortalama ücret arasında yüzde 30 civarı bir fark vardı. Şimdi sadece yüzde 7 fark var. Yüksek enflasyon sayesinde bir kaç aya kalmaz ülkede ortalama ücret ile açlık sınırı eşitlenir. Zaten Haziran ayında böyle olmuştu.

Çalışanlar, dar gelirliler hem işsiz hem de düşük ücrete mahkûm durumda...

GSYH'dan ücretlilerin aldığı pay yüzde 33'lerden yüzde 24'lere geriledi. Yani zengin daha zengin fakir ise daha fakir oluyor.

Kiracılık oranı son 10 yılda yüzde 22'lerden yüzde 27'lere çıktı. Her 4 kiracının yanına 1 kiracı daha eklendi.

Millet çocuk bile yapamaz noktaya geldi. Her bir aile daha 2014 yılında 2,2 çocuk yaparken ekonomik duruma bağlı olarak geçen yıl 1,70 çocuğa düşmüş oldu.

Ülke nüfusu bizden artmıyor. Yabancılar verilen kimliklerle ülke nüfusu artıyor gözüküyor. Demografik yapımız hızla bozulmaya devam ediyor.

Ama bunların ötesinde bir şey var: **Türkiye yapısal yıkım yaşıyor...** Yani yapısal olarak kurumlar ve kurallar bozuldukça temel dayanaklarımız da çöküş içerisinde.

Yapısal yıkıma Arjantin örneğini verebilirim: Bir zamanlar dünyanın en zengin 7. ülkesiydi... Şimdi 27. sırada...

Bugününü kaybetmiş olmasının ötesinde yarınını asıl harcayan ve evlatlarının, torunlarının geleceğini 3-5 Hazine garantili müteahhide satan anlayışın “Türkiye Yüzyılı” kurmasını nasıl karşılayabiliriz.

Daha 2018 yılında “hele siz bu kardeşinize yetkiyi verin, dövizle faizle nasıl baş edilirmiş” derken şu an geldiğimiz noktaya baktığımızda... Yarınınız emanet etmekten emin misiniz?

Hayal satışı ile daha nereye kadar yıkım yaşayacağız?

Düşünüyor musunuz?

28 Ekim 2022, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Türkiye Yüzyılı programı ve Erdoğan'ın vizyonu

Önümüzdeki günlerde simgesel anlam taşıyan iki önemli gün yaşayacağız. Birincisi "**Türkiye Yüzyılı**" programı. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** günlerdir bütün programlarını iptal edip bugün Ankara'da gerçekleştirilecek tarihi programa hazırlandı.

Peki ne var bu tarihi programda?

Bu kavramın içerisinde Türkiye'nin geçmişten alıp geleceğe aktaracağı bilgiler ve dünya tarihine önümüzdeki yüzyılda Türkiye olarak yapacağımız katkılar yer alacak. Cumhur İttifakı'nı oluşturan MHP ve BBP'nin yanı sıra CHP, İyi Parti, DSP, Saadet Partisi, HÜDA-PAR, Demokrat Parti, Vatan Partisi, Yeniden Refah Partisi ve Anavatan Partisi, tanıtım toplantısına genel başkan seviyesinde davet edildi.

Bence çok önemli ve geç kalınmış bir davet daha vardı. Bazı keskin muhalif gazetecilerin de bu toplantıya davet edildiği biliniyor.

Erdoğan'ın günlerdir hazırlandığı konuşmasını merakla bekliyoruz. Çünkü bu konuşmada "**100. yılına girmeye hazırlanan Türkiye Cumhuriyeti devletinin geleceğinin şifreleri**" yatıyor.

29 EKİM'DE TARİHİ AÇILIŞ

Yarın, yani 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda yine gurur duyacağımız bir etkinlik var. İlk yerli otomobil TOGG'un seri üretiminin yapılacağı Gemlik'te tarihi bir açılışa şahit olacağız.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, Ankara'daki tarihi toplantının ardından nefes almadan bu kez Gemlik'teki tarihi açılışa katılacak. **Erdoğan** hiç ara vermeden Türkiye'nin gelecek yüzyılına şekil vermeye çalışırken 6'lı masanın ne yaptığını merak ediyor musunuz? 6'lı masanın sekizinci toplantısı **Ali Babacan**'ın ev sahipliğinde DEVA Partisi Genel Merkezi'nde gerçekleştirilecek.

Fiilen dağılmış görünen masanın bu toplantıda belki de kaderi belirlenecek. 6'lı masadan şimdilik beklenen tek şey, Türkiye'nin 100. yılında neler yapacağını söylemesi değil, önümüzdeki seçimlerden önce eli yüzü düzgün bir cumhurbaşkanı adayı çıkarması. CHP ile İyi Parti, masanın gözle görülebilir iki ayağını oluşturuyor. Gözle görülmeyen ama duyulan başka ayakların da olduğu söyleniyor. **"HDP, PKK ve FETÖ"** söylenen bu ayaklar arasında.

Milyonlarca insan Cumhuriyet Bayramı ve 100. yıl coşkusu hissederken, masanın gizli ve açık üyeleri dağılıp dağılmamanın heyecanını yaşayacak. İyi Parti'nin HDP ile bir arada olup olmayacağı veya CHP'nin Türk ordusuna dil uzatanlarla birlikte olup olmayacağı önümüzdeki hafta belli olacak. Anlayacağınız, Türkiye'nin meşru muhalefet eksikliği, demokrasiyi topal hale getirdi. Bu şartlar altında hızla seçime yaklaşıyoruz.